

**ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА
ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**

Надія Жигало

студентка

Науковий керівник: **Орислава Графська**

д-р екон. наук, доцент

кафедри готельно-ресторанного бізнесу

Львівського державного університету

фізичної культури імені Івана Боберського

В умовах сьогодення державне регулювання та ефективне управління відіграє важливу роль у стабільній роботі закладів охорони здоров'я. Відзначимо, що на сьогодні одна з найважливіших умов, яка є механізмом регулювання системи охорони здоров'я, розглядають як головну складову частину конкурентоспроможності національної економіки, та оформлення вектора якісного життя населення.

Механізм державного регулювання представлений як об'єднана множина трьох підсистем, а саме:

- організаційно-адміністративного;
- соціально-економічного;
- інституційно-правового забезпечення.

Особливим елементом державного регулювання охорони здоров'я є: суб'єкт, об'єкт, цілі, завдання та принципи, а також інструменти реалізації мети.

Суб'єкт державного регулювання охорони здоров'я містить державні та місцеві органи, законодавчі та виконавчі, політичні та громадські об'єднання. Державний орган в результаті регулювання в медичних закладах охорони здоров'я України визначає цілі, завдання, напрямки, принципи державної

політики, величину бюджетного фінансування та створює інші регулятори в системі контролінгу[1].

До об'єкту, які регулює держава, належать усі установи охорони здоров'я України.

Міністерство охорони здоров'я України, яке є складовою частиною КМ України, забезпечує виконання цілей і завдань охорони здоров'я, формує державну політику і забезпечує її реалізацію.

Міністерство охорони здоров'я разом із урядом країни здійснюють планування та прогнозування діяльності сфери охорони здоров'я, вивчають державні стандарти, держзамовлення для цієї галузі, щоб забезпечити необхідними ресурсами та контролювати її діяльність.

Основними цілями механізму державного регулювання у сфері охорони здоров'я є:

- ✓ якість медичних послуг;
- ✓ безкоштовна державна допомога громадянам;
- ✓ забезпечення фінансовими ресурсами та новітніми технологіями;
- ✓ підвищення кадрової політики фахівців;
- ✓ забезпечення профілактичною діяльністю;
- ✓ створення конкуренції на ринку медичних послуг;
- ✓ удосконалення нормативно-правового забезпечення з врахуванням змін

та особливостей в суспільстві.

Використання адміністративних методів в ринковій економіці забезпечує збереження соціальної справедливості та доступності благ, а також регулює асиметрію медичних послуг.

Розглянемо соціально – економічний механізм, який містить удосконалення інструментів регулювання соціального страхування, розроблення стратегічної політики медичної установи, визначення обсягів бюджетного фінансування та розвитку добровільного медичного страхування, вдосконалення системи надання платних медичних послуг, фінансування підготовки та перепідготовки медичного персоналу, впровадження новітніх технологій у сфері охорони здоров'я, оцінювання результатів за допомогою

моніторингу, тісну взаємодію з пацієнтами та залучення до управління громадського контролю.

Економічні методи державного регулювання, дають змогу створювати умови, які змушують суб'єктів ринку діяти в необхідному для суспільства напрямі, виконувати поставлені завдання. Зазначимо, що до пріоритетних завдань належать:

- ✓ фінансування галузі за рахунок бюджетних коштів;
- ✓ система «прозора», централізовані торги на закупку та поставку медичного обладнання та матеріалів;
- ✓ фінансування цільових програм охорони здоров'я;
- ✓ податкова та інноваційна політика, податкові пільги;
- ✓ амортизаційна політика;
- ✓ регулювання фінансових потоків діяльності органів державного сектора.

Розглянемо механізм інституційно-правового забезпечення, який дуже важливий в умовах реформування. Це створення досконалої правової бази, яка регулює зміст та процес здійснення державно-правового регулювання охорони здоров'я, розробляє плани розвитку.

Здійснювати державне регулювання потрібно в межах Конституції України та нормативно правових актів і відповідно певних принципів (див.рис.1).

Рисунок 1. Основні принципи влади та державного регулювання в управлінні закладами охорони здоров'я

Організаційно-адміністративний механізм охоплює стратегію децентралізації управління і автономії в закладах сфери охорони здоров'я адже пов'язаний з формуванням так званих спрямованих регульованих ризиків у поєднанні з моделями обов'язкового саморегулювання та децентралізації, що доповнюються основними елементами акредитацій, ліцензування та міжнародного співробітництва, взаємоузгодженість центральних та місцевих органів публічної влади та інших суб'єктів права в процесі використання політики охорони здоров'я, визначених повноважень та взаємовідносин між суб'єктами [2].

Адміністративні методи базуються на силі державної влади, що містить у собі межі заборони, дозволу та примусу. Дозвіл передбачає згоду на здійснення медичної діяльності. Заборона та примус проявляються фахівцями, які повинні мати відповідні сертифікати, проходити періодичні підвищення кваліфікації, дотримуватися у лікуванні пацієнтів установлених стандартів.

Основний закон у сфері охорони здоров'я «Основи законодавства України про охорону здоров'я» та нормативно-правові акти, серед головних зазначимо: «Бюджетний кодекс України», «Цивільний кодекс України».

Реформування в галузі охорони здоров'я, запровадження медичного страхування слід здійснювати з допомогою вдосконаленої нормативно-правової бази та доопрацьованих правових документів. Для мінімізації навантажень на бюджет важливо використовувати соціально-мотиваційні методи, які є цікаві громадянам і підтримують, зміцнюють та зберігають здоров'я та з використанням яких здійснюється моніторинг стану бюджету.

Виділимо такі інструменти соціально-мотиваційних методів державного регулювання галузі, а саме:

- ✓ соціальна адаптація та реабілітація;
- ✓ розтлумачення політики охорони здоров'я;
- ✓ державні соціальні програми та гарантії соціального страхування;
- ✓ реклама в інтернеті діяльності медичних закладів та стану здоров'я населення, розвитку галузі;

- ✓ інформація в масмедіа, про оцінювання ефективності державного регулювання медичної галузі;
- ✓ проведення семінарів, вебінарів та консультацій;
- ✓ розвиток телемедицини;
- ✓ метод морального переконання.

Головними напрямками державного регулювання сфери охорони здоров'я має бути максимальне забезпечення фінансами та ресурсами галузі, пошук додаткових ресурсів у вигляді добровільного медичного страхування та лікарських кас, що матиме важливу роль у розвитку системи медичного страхування.

Список використаних джерел

1. Особливості механізму державного регулювання сфери охорони здоров'я: веб-сайт. – URL: <https://www.investplan.com.ua> (дата звернення: 25.07.2022).

2. Державне регулювання сфери охорони здоров'я, принципи, механізми та інструменти: веб-сайт. – URL: <https://udpu.edu.ua> (дата звернення: 20.08.2022).